

**Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de
iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum
exemptione ab ordinaria iurisdictione**

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium
Declarationibus illustratus ; omnibus in iudicio Civili & foro Ecclesiastico
versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore
distinctus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agrippinae, 1684

23. Exemptis canonicis, an capitulum exemptum, & exempto capitulo, an
singuli Canonici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61886)

vers. an pralati. Quare cum privilegia sint facti Decius cap. porro nu. 3. ubi Abb. & glo. de privil. Menoch. de præsumpt. lib. 6. præsumpt. 14. n. 15. cum in jure de officio delegati. Sequendus erit eorum tenor ad amullum. d. c. porro & c. sane de privileg.

QUÆSTIO XXIII.
Exemptis Canonicis an Capitulum sit exemptum? & contra
Exempto Capitulo an singuli Canonici?

SUMMARIUM.

1. Aliud est Capitulum, aliud singuli Canonici, aliud Collegium, aliud singuli de Collegio.	5. Capitulum est persona incorporalis.
2. Debitum Capituli non potest exigi a singulis Capituli etiam ipso rata: suspenso Capitulo, non censentur singuli suspensi.	6. Privilegia derogantia personis non extenduntur ad Collegia.
3. Generalis dispositio de personis non est extendenda ad Capitulum.	7. Procurator constitutus contra omnem personam: non poterit agere contra Capitulum.
4. Exemptus singuli Canonici, Capitulum non est exemptum.	8. Fallit favore eorum.
	9. Appellare oportet ab actu gesto ab Episcopo uti Canonico & Capitulo ad ipsum Episcopum & non ad Archiepiscopum.

PRæmitto aliud esse singulos Canonicos, aliud Capitulum Abb. cap. cum non liceat num. 2. vers. Quia aliud de præscript. aliud Collegium, aliud singulos de Collegio. latè Felin. cap. eam te de Rescript. Navarr. conf. 8. Tit. de Rebus Eccles. non alien. conf. 10. n. 6. Tit. de sentent. excomm. & conf. 9. ibidem item conf. 23. nu. 5. tit. de penitent. Unde debitum à Capitulo non potest exigi à singulis Capituli etiam pro rata: quia singuli nihil debent; nec è contra, debitum singulorum exigi potest ab ipso Collegio sive Capitulo, & suspenso excommunicato interdicto capitulo, non censentur singuli suspensi, excommunicati, interdicti, & è contra. Navarr. locis jam citatis. Generaliter enim dispositio loquens in personis, non est extendenda ad Capitulum, aut è contra. Gomezius Regula de Annal. possessione qu. 12. Rom. conf. 436. ubi latè Savrus in Theol. Theolog. moral. part. 1. lib. 5. cap. 5. n. 30. & latè Navarr. de jubileo not. 28. n. 13. ubi varie id exemplificat. Ex quibus concludo, quod exemptis singulis Canonicis, non sit Capitulum exemptum, nec contra, exempto Capitulo singuli Canonici. Ita in Canonicis Florentinis & Canonicis S. Petri urbis Romæ censet Ant. de Pratis de Consilio, tract. de jurisdic. Episcopi cap. 2. & 4. per tot. Desius Conf. 152. Ratio est, quia Capitulum est persona representata incorporalis seu intellectualis & ficta l. mortuo ff. de fidemissorib. cap. Romana & in universitate de sentent. excommunic. ubi

ubi DD. sentent. excommunicat in 6. Castrenf. l. sicut §. sed. quod n. §. ff. quod cuiusque
 universitatis. Singuli vero sunt personæ veræ & reales, non autem fictæ, DD. ubi supra.
 Dispositio autem in casu verâ non est trahenda ad casum fictum l. §. §. hæc verba ff.
 de negot. gest. cap. grave de prebendis. Quibus convenit quod adfert Milis his verbis,
 privilegiorum tres sunt species, &c. Quædam corporalia sunt singulariter & com-
 munitè, quæ dantur alicui universitat. sive corpori, potest illo uti & se tueri, &c.
 Quædam sunt corporalia communiter tamen & non singulariter, sicut privilegium
 domine à liberto sine venia conveniatur à liberto, non poterit uti dicto privilegio,
 Ita Milis in repet. verb. privilegiorum tres sunt species. Hostiens. in summa de privi-
 legiis quot sunt species. Io. Andr. Regula privilegiorum in Mercurialibus. Hinc privi-
 legiis collegiorum aut universitatum suspensio non censetur suspendi privilegia sin-
 gulorum, Navarr. d. notat. §. 8. n. 13.

Infero primò, quod privilegia derogantia quibuscumque personis, non derogant
 privilegiis collegiorum seu capitulorum. Rom. cons. 436. ubi late.

Infero secundò, quod procurator constitutus ad agendum contra omnem per-
 sonam, non poterit agere contra collegium, universitatem, capitulum, seu personas
 fictas. Bald. in rubr. Cad. trebell. Auth. Item quicumque de Episcopo. Fel. d. cap. eam te.
 Hoc tamen verum in procuratore actoris, secus si procurator rei constitueretur
 ad defendendum contra omnes personas, quia propter favorem rei extendetur
 etiam contra ejusmodi collegia seu personas fictas. Gomezus in regula de Idiomate
 quest. 2. num. 5. Alex. in Apost. ad Barthol. d. l. mortuo ff. de fidejussor. Benameria dec. 108.
 fol. 2.

Infero tertio, quod si volo appellare ab actu gesto per Episcopum ut canonicum
 & capitulum, debeat appellare ad Episcopum & non Archiepiscopum l. §. solent in
 fine ff. quando appell. fit ubi Ang. Preses in locis legalibus loco. A tanquam vers. sexto facit.
 Secus tamen si un prælatus interfuisset capitulo. Abb. cap. postulatisti nu. 11. de concess.
 prebendis.

Q V Æ S T I O XXIV.

Quid de Canonicis vulgo ad effectum seu honorariis?

S U M M A R I U M.

1. 2. Canonici ad effectum qui, & quis eos creet.
3. Non sunt exempti.
4. Privilegia non sunt extendenda ad casus. Cano.